

Prima instanță - (judecătoria Rîșcani mun. Chișinău) V. Jomiru-Niculiță
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) N. Vascan, E. Fistican, A. Pahopol

Î N C H E I E R E

29 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
judecători

Galina Stratulat
Oleg Sternioală, Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Chirtoagă Ion,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Chirtoagă Ion
împotriva Universității Agrare de Stat din Moldova și Turiță Sava cu privire la
repararea prejudiciului material și moral, renunțarea la titlul de coautor și încasarea
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2017 prin care a fost
admis apelul declarat de Chirtoagă Ion și s-a menținut hotărârea judecătorei Rîșcani
mun. Chișinău din 04 noiembrie 2016,

c o n s t a t ă :

La 24 decembrie 2014, Chirtoagă Ion s-a adresat în instanța de judecată, cu cerere
de chemare în judecată contra Universității Agrare de Stat din Moldova și Turiță Sava
cu privire la repararea prejudiciului material și moral, renunțarea la titlul de coautor și
încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea pretențiilor formulate reclamantul a menționat că între Universitatea
Agrară de Stat din Moldova în persoana rectorului, Cimpoieș Gheorghe și Chirtoagă
Ion au fost încheiate contractele de prestări de servicii potrivit cărora, ultimul s-a
obligat să elaboreze „Istoria Universității Agrare de Stat din Moldova” până la 15
august 2008, monografia fiind scrisă și prezentată în timp beneficiarului și la editura
„Pontos” pentru a fi publicată.

Conform pct.5.2.2 ale contractelor, Universitatea Agrară de Stat din Moldova
s-a obligat să respecte dreptul reclamantului ca autor exclusiv, însă din motive
necunoscute monografia n-a fost editată așa cum inițial s-a preconizat, cu ocazia
aniversării a 75 ani de la fondarea Universității Agrare de Stat din Moldova.

La solicitarea lui Cimpoieș Gheorghe lucrările de pregătire a „Istoriei
Universității Agrare de Stat din Moldova” spre editare au fost reluate cu ocazia
aniversării a 80 de ani de la fondarea universității.

Relatează că la 12 iulie 2013, Universitatea Agrară de Stat din Moldova în
persoana rectorului, Cimpoieș Gheorghe a încheiat cu Chirtoagă Ion un contract de

muncă prin care ultimul s-a obligat să îndeplinească lucrările în vederea definitivării „Istoriei Universității Agrare de Stat din Moldova” în corespundere cu planul aprobat de beneficiar, iar beneficiarul s-a obligat să achite suma de 7500 lei după finisarea lucrului.

La mijlocul lunii septembrie 2013, s-a adresat în scris către Cimpoieș Gheorghe și Turiță Sava să îi trimită textul definitiv al monografiei spre redactare. Făcând cunoștință cu textul lucrării a depistat că în calitate de coautor figura Turiță Sava, fapt cu care reclamantul nu a fost de acord, înștiințând în acest sens pe rectorul universității Cimpoieș Gheorghe și pe Turiță Sava. În pofida demersurilor orale și scrise, monografia „Istoria Universității Agrare de Stat din Moldova” a fost publicată, fiind indicat în calitate de coautor și Turiță Sava, deși conform pct.5.2.2 al contractelor sus menționate beneficiarul s-a obligat să respecte dreptul reclamantului de autor exclusiv.

Consideră reclamantul că Universitatea Agrară de Stat din Moldova în persoana rectorului, Cimpoieș Gheorghe a încălcat în mod unilateral cerințele contractelor și dreptul de autor exclusiv al monografiei „Istoria Universității Agrare de Stat din Moldova”.

Totodată, menționează că nu a primit cele 5 exemplare ale monografiei care de obicei se oferă unui autor de carte și nu a fost remunerat cu salariu în conformitate cu contractul din 12 iulie 2013.

În luna octombrie anul 2013, s-a adresat către rectorul universității, Cimpoieș Gheorghe în vederea achitării sumei de 7500 de lei conform contractului de muncă din 12 iunie 2013, la care i s-a adus la cunoștință că suma a fost redusă până la 5000 de lei.

Reclamantul a solicitat încasarea din contul Universității Agrare de Stat din Moldova în sumă de 7500 de lei cu titlu de plată în baza contractului din 12 iulie 2013, suma de 90000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 10,95 lei pentru expedierea scrisorii recomandate și cheltuieli pentru asistență juridică, transmiterea în beneficiul lui Chirtoagă Ion a 5 exemplare ale monografiei „Istoria Universității Agrare de Stat din Moldova”, obligarea lui Turiță Sava de a se dezice public de titlul de coautor a monografiei „Istoria Universității Agrare de Stat din Moldova” cu încasarea prejudiciului moral, în sumă de 30000 de lei, suma de 10,95 lei pentru expedierea scrisorii recomandate și cheltuielile pentru asistență juridică.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 04 noiembrie 2016, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Chirtoagă Ion.

S-a încasat din contul Universității Agrare de Stat din Moldova în beneficiul lui Chirtoagă Ion suma de 7500 lei cu titlu de plată în baza contractului din 12 iulie 2013, suma de 10000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 10,95 lei pentru expedierea scrisorii recomandate, cheltuieli de asistență juridică în sumă de 4000 lei, cheltuieli pentru transport în sumă de 743,20 lei, în total suma de 22254,15 lei.

A fost obligată Universitatea Agrară de Stat din Moldova să transmită lui Chirtoagă Ion 5 exemplare ale monografiei „Istoria Universității Agrare de Stat din Moldova”.

S-a încasat din contul Universității Agrare de Stat din Moldova în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 525 lei.

În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța a reținut că pretenția privind încasarea sumei de 7500 de lei este întemeiată, deoarece potrivit prevederilor contractuale stabilite de părți, beneficiarul s-a obligat să achite reclamantului suma de 9487,50 lei după

finalizarea lucrării, cu reținerea pentru fondul social a sumei de 1525 și pentru asistență medicală obligatorie suma de 262,50 lei.

Referitor la pretenția privind încasarea prejudiciului moral instanța a reținut că reclamantului urmează a-i fi acordată o compensație morală în mărime de 10000 de lei, sumă echitabilă în raport cu consecințele negative suferite de reclamant, importanța valorilor lezate și măsura în care au fost lezate.

Referitor la pretenția privind acordarea lui Chirtoagă Ion a cinci exemplare ale monografiei, aceasta a fost recunoscut de către pârât și astfel instanța a admis-o.

Referitor la pretenția privind obligarea lui Turiță Sava de a se dezice public de titlul de coautor a monografiei „Istoria Universității Agrare de Stat din Moldova” instanța a considerat-o neîntemeiată deoarece în cadrul examinării în fond a constatat că Universitatea Agrară de Stat din Moldova în anul 2013 a încheiat un contract cu Turiță Sava, pentru completarea capitolelor 6 și 7 ale monografie, selectarea și plasarea fotografiilor pentru fiecare capitol, imaginilor actelor istorice de constituire și altor materialele ilustrele, alcătuirea textelor pentru fotografii, verificarea și redactarea textului final al cărții Istoria Universității Agrare de Stat din Moldova. Din acest motiv, alături de Chirtoagă Ion a fost indicat cu titlu de coautor și Turiță Sava.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 02 decembrie 2016, Chirtoagă Ion a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 04 noiembrie 2016, solicitând admiterea apelului și admiterea integrală a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2017 a fost respins apelul declarat de Chirtoagă Ion și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 04 noiembrie 2016.

La 06 iulie 2017, Chirtoagă Ion a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 29 martie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare în partea respingerii acțiunii. Admiterea integrală a pretențiilor privind încasarea din contul Universității Agrare de Stat din Moldova a prejudiciului moral în mărime de 80000 de lei, încasarea de la Turiță Sava a prejudiciului moral în mărime de 30000 lei și obligarea acestuia de a se dezice public de titlul de coautor a monografiei „Istoria Universității Agrare de Stat din Moldova” și încasarea în mod solidar a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 4000 de lei, cheltuieli de transport în mărime de 1326,80 de lei.

În motivarea recursului a indicat că, hotărârile instanțelor ierarhic inferioare în partea respingerii sunt neîntemeiate.

Concluzia instanței de apel a fost făcută fără o apreciere corectă a materialelor dosarului, fără o analiză profundă tuturor probelor acumulate privitor la relevanța și veridicitatea lor.

Relatează că instanțele investite cu judecarea fondului nu au luat în considerație probele prezentate care demonstrează că monografia Istoria Universității Agrare de Stat din Moldova, este o lucrare științifică, care a fost creată doar de către reclamant, efectuând un volum de lucru enorm la elaborarea ei.

Susține că Turiță Sava a putut efectua doar niște lucrări de redactare tehnică a textului, însă nicidecum nu a creat ceva ce putea să îi acorde drept de autor, argumente care nu au fost verificate de către instanțele investite cu judecarea fondului și astfel în mod eronat au apreciat că lucrul efectuat de către Turiță Sava este lucru științific și că ultimul are drept de coautor asupra monografiei Istoria Universității Agrare de Stat

din Moldova.

Referitor la acordarea sumei de 10000 de lei cu titlu de prejudiciului moral, recurentul o consideră insuficientă în comparație cu suferințele suportate.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 29 martie 2017.

Potrivit recipisei anexată la materialele dosarului, recurentul Chirtoagă Iona a recepționat decizia motivată la 12 mai 2017 (f.d.126 Vol.II).

Potrivit prevederilor art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cererea de recurs a fost declarată la 06 iunie 2017, în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încalcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Chirtoagă Ion nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Chirtoagă Ion.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Galina Stratulat

judecători

Oleg Sternioală

Dumitru Mardari